

DERS BİLGİ FORMU

DERSİN ADI	BASKI VE BASKI SONRASI İŞLEMLER			
DERSİN SINIFI	9. Sınıf			
DERSİN SÜRESİ	Haftalık 6 Ders Saati			
DERSİN AMACI	Bu derste öğrenciye; iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini alarak kâğıdı havalandırma, kırma, harman yapma, kesme, makineyi baskıya hazırlama, tek renkli ofset baskı yapma, ciltleme işlemleri ve paketlemeyle ilgili bilgi ve becerileri kazandırmaktır.			
DERSİN ÖĞRENME KAZANIMLARI	1. Matbaacılığın tarihi gelişimi, baskı tekniklerinin özellikleri, kâğıt üretimi ve özelliklerini, mürekkep üretimi ve özelliklerini açıklar. 2. Matbaa el işlemlerini yapar. 3. Kâğıt kesme işlemlerini yapar. 4. Ofset baskı hazırlığı yapar. 5. Tek renk ofset baskı denemesi yapar. 6. İç blok birleştirme yapar. 7. Paketleme ve sevkiyat yapar.			
EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAM VE DONANIMI	Baskı ve cilt atölyeleri, baskı makinesi, giyotin, tel dikiş makinesi, tel zımba makinesi, spiral cilt makinesi, ofset kalıbı, mürekkep, tutkal değişik türde kâğıt ve ebatta kâğıt, fırça spatula gibi araç gereçler.			
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bu derste; öğrenci performansını belirlemeye yönelik çalışmalar değerlendirilirken gözlem formu, derecelendirme ölçeği ve dereceli puanlama anahtarı gibi ölçme araçlarından uygun olanlar kullanılabilir. Bunun yanında açık uçlu sorular, çoktan seçmeli sorular gibi ölçme araçları da kullanılabilir.			
KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	ÖĞRENME BİRİMİ	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
	Matbaacılığa Giriş	4	24	11.1
	Matbaa El İşlemleri	6	42	19.4
	Kâğıt Kesme	3	24	11.1
	Ofset Baskı Hazırlığı	4	36	16.6
	Tek Renk Ofset Baskı Denemesi	5	42	19.4
	İç Blok Birleştirme	5	42	19.4
	Paketleme ve Sevkiyat	1	6	3
TOPLAM		28	216	100

ÖĞRENME BİRİMİ	KONULAR	ÖĞRENME BİRİMİ KAZANIMLARI ve KAZANIM AÇIKLAMALARI
Matbaacılığa Giriş	1. Matbaacılığın tarihi 2. Baskı teknikleri 3. Kâğıt 4. Mürekkep	1. Matbaacılığın tarihi gelişimini açıklar. 2. Tipo baskı, ofset baskı, flekso baskı, tiftdruk baskı, dijital baskı, serigrafi baskı ve tampon baskı sistemlerini açıklar. 1. Kâğıt üretimi, türleri, standartları ile kâğıdın özellikleri ve gramajını açıklar. 2. Mürekkep üretimi ile mürekkebin yapısı ve çeşitlerini açıklar.
Matbaa El İşlemleri	1. Kâğıt havalandırmak 2. Su yönünü bulmak 3. Trase çizmek 4. Forma düzenine göre sayfa yerleşim planı yapmak 5. Kâğıt kırmak ve katlamak 6. Harman çekmek ve istiflemek	1. Tekniğine uygun olarak kâğıdı havalandırır ve kâğıdı toplar. • İki eli arasında kâğıdı, basamaklı şekilde açmayı yapması sağlanır. • Kâğıdın nasıl havalandırılması gerektiği gösterilir. • Poza ve makas yönleri açıklanır. • Kâğıdın poza ve makas yönüne göre nasıl toplanacağı gösterilir. 2. Su yönü bulma tekniklerini uygulayarak kullanacağı kâğıdın su yönünü bulur. • Kâğıdın su yönünü bulma yöntemleri açıklanır. • Kâğıdın su yönü bulma yöntemleri örneklerle gösterilir. 3. Montaj planına uygun trase çizer. 4. Forma düzenine göre sayfa yerleşim planı yapar. • Kıрма katlama yapılan kâğıtlarla 4 sayfalı, 8 sayfalı, 16 sayfalı forma hazırlatıp, sayfa numarası verir. 5. Kâğıt türlerine uygun kırma işlemini gerçekleştirir. • Temel kâğıt kırma katlama şekilleri açıklanır. • İstenilen sayıda kırım katlama yapması sağlanır. 6. İşin niteliğine uygun harman yapar. • Kâğıt bloklarını sırasına göre masa üzerine yerleştirmesi sağlanır. • Çekilen harmanları birbirine karıştırmadan istif yapması sağlanır.
Kâğıt Kesme	1. El aletleri ile kâğıt kesmek 2. Giyotinle tabaka kâğıt kesmek 3. Giyotinle kitapçık kesmek	1. El aletleri ile kâğıt keser. • Kretuar ve ya maket bıçağı kullanımına yönelik güvenlik önlemleri açıklanır. • Kesim ile ilgili örnekler verilir. 2. Giyotinle tabaka kâğıt keser. • Tabaka ölçüleri açıklanır. • Giyotinde çalışırken alınması gereken güvenlik önlemleri açıklanır. • Giyotinin kısımları gösterilir. • Tabaka kâğıt ebatlama örneklendirilir. • Giyotinde tabaka kesim işlemi yapması sağlanır. 3. Giyotinle kitapçık keser. • Kitap kısımları açıklanır. • Kitapçık kesimi gösterili ve yaptırılır.

Ofset Baskı Hazırlığı	1. Ofset Baskıya orijinal hazırlamak 2. Filmin kalıp üzerine sabitlenmesi 3. Kalıbın pozlandırılması ve banyo işlemini yapmak 4. Rötüş ve zamklama	1. Ofset Baskıya orijinal hazırlar. • Ofset baskı için gereken özelliklerdeki orijinalin nasıl hazırlanması gerektiği açıklanır. • Aydınlatıcı ve siyah mürekkepli kalem kullanarak ofset baskıya uygun orijinal yaptırılır. 2. Filmi kalıp üzerine sabitler. • Ofset kalıbı üzerine filmin sabitlenmesinde dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulur. 3. Kalıbı pozlandırır ve banyo işlemini yapar. • Ofset baskı kalıbı pozlandırma şasesi açıklanır. • Şasenin kullanımı gösterilir. • Montajlı kalıbın pozlaması yaptırılır. • Kalıp banyosu hazırlamak gösterilir. • Kalıp banyosu hazırlanması sağlanır. • Kalıbın banyo işlemini yaptırması sağlanır. 4. Kalıp üzerinde tespit edilen hataların rötüş ve zamklama yapar. • Ofset kalıbında rötüş yapılacak kısımlar açıklanır. • Rötüş işleminde kullanılan malzemeler tanıtılır. • Rötüş işlemi yapması sağlanır. • Zamklama işlemi gösterilerek yaptırılır.
Tek Renk Ofset Baskı Denemesi	1. Makinaya kâğıt yüklemek 2. Kâğıt akışını ayarlama 3. Makinaya kalıp takma 4. Mürekkeplemek 5. Baskı işleminin gerçekleşmesi	1. Ofset baskı makinasına kâğıt yükler. • İstif asansörünü ayarlamak gösterilir. • Kâğıt havalandırma işlemi yaptırılır. • Kâğıtların asansöre yüklenmesi sağlanır. 2. Baskısı yapılacak kâğıda göre kâğıt akışını ayarlar. • Emici üfleyici asansör kalkış poza ön siper ayarları gösterilir. • Çıkış asansörünün ayarlarını gösterilir. • Makineden kâğıt geçirme işlemi yaptırılır. 3. Ofset baskı kalıbını tekniğine uygun olarak kalıp kazanına takar. • Makineye kalıp takma işlemi gösterilir. • Makineye kalıp takması sağlanır. 4. Yeterli miktarda mürekkepleme yapar. • Mürekkep haznesine mürekkep koymak gösterilir. • Hazneye mürekkep koyması sağlanır. • Hazne ayarları gösterilir. 5. Baskı işlemini gerçekleştirir. • Kalıp temizleme malzemesiyle sildirilir. • Kalıp nemlendirme ve mürekkepleme işlemleri yaptırılır. • Baskı yaptırılır.

İç Blok Birleştirme	- İplik dikiş yapmak - Blok (saplama) dikiş yapmak - Tutkalla birleştirmek - Spiral takmak - Tel dikiş yapmak	İç blok şekline ve boyutuna uygun iplik dikiş yapar. - İplik dikişte kullanılan malzemeler açıklanır. - Forma kırım katlama yaptırılır. - İplik dikiş işlemi gösterilir. - İplik dikişi yapması sağlanır. İç blok şekline ve boyutuna uygun blok (saplama) dikiş yapar. - Kalıp matkapları açıklanır. - Giyotinde kâğıt bloğu kesilmesi sağlanır. - Kâğıt bloklarını kâğıt matkabıyla delmesi sağlanır. - Blok dikişi yapması sağlanır. İç bloğu tekniğine uygun tutkalla birleştirir. - Tutkalla birleştirme gösterilir. - Giyotinde kâğıt bloğu kestirilir. - Tutkalla kâğıt bloğu birleştirilmesi sağlanır. İç bloğu tekniğine uygun spiral takar. - Spiral cilt örnekleri gösterilir. - Spiral cilt yapma işlemi gösterilir. - Giyotinde kâğıt bloğu kesmesi sağlanır. - Spiral takma işlemi yaptırılır. İç blok şekline ve boyutuna uygun tel dikiş yapar. - Tel dikiş makineleri açıklanır. - Giyotinde kâğıt bloğu kesmesi sağlanır. - Tel dikiş işlemini yapması sağlanır.
Paketleme ve Sevkiyat	Üretilen ürünü paketleyip sevkiate hazır hale getirmek	Üretilen ürünü tekniğine uygun paketler. - Paketleme malzemeleri açıklanır. - Paket yapım işlemi gösterilir. - Paket yapması sağlanır. Paketlemesi tamamlanan ürünleri sevkiate hazır hale getirir.
UYGULAMA FAALİYETLERİ/TEMİNLER		
Uygulama faaliyeti/temrinler; ders kazanımına uygun olarak okulun fiziki kapasitesi ve donatımı, öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak en fazla uygulama faaliyeti/temrini yaptıracak şekilde meslek alan zümre öğretmenler kurulu tarafından seçilir. Meslek alan zümre öğretmenleri tarafından aşağıda yer alan temrinlerden farklı temrinlerin uygulanmasına karar verilebilir.		
Matbaacılığa Giriş		
Matbaacılığa Giriş	- Çeşitli ebatlardaki ve gramajdaki kâğıtları tekniğine uygun şekilde havalandırmak- 3 - Dört farklı yöntemi kullanarak su yönünü bulmak – 1 - Forma türüne göre trase çizmek - En az 6 formalık bir kitabın ön arka sayfa yerleşim planını çizmek – 2 - Kâğıt kırma yöntemlerini kullanarak istenen sayıda tabaka kâğıdı kırmak ve katlamak - 2 - Forma veya tabaka kâğıdın harmanını çekmek- 2	

Matbaa El İşlemleri	1. Maket bıçağı veya kretuvar ile farklı ölçülerde kâğıt kesmek – 3 2. Giyotinle tabaka kâğıtları istenen ölçülerde kesmek – 2 3. Giyotinle kitapçıktan traş almak - 2
Kâğıt Kesme	1. Aydinger üzerine rapido kalem ile orijinal hazırlamak – 2 2. Fabrikasyon kalıp üzerine hazırlanan orijinalin düzgün bir şekilde sabitlenmesi-1 3. Üzerine orijinal sabitlenen kalıbı pozlandırmak ve banyo işlemini yapmak 4 4. Pozlanan kalıbın rötuş ve zamlama işlemini yapmak
Ofset Baskı Hazırlığı	1. Havalandırılan kâğıtları baskı makinasına yüklemek – 5 2. Makinanın kâğıt akışını ayarlamak – 4 3. Kalıbı makineye takmak - 3 defa 4. Makinaya mürekkep vererek mürekkep ayarlarını yapmak - 1 defa 5. Tek renk baskı yapmak
Tek Renk Ofset Baskı Denemesi	1. Hazırladığı iç bloğu iplik dikiş yöntemiyle birleştirmek 5 2. Hazırladığı iç bloğu iplik dikiş yöntemiyle birleştirmek 5 3. Kâğıt bloğuna spiral takmak 2 4. Hazırladığı iç bloğu tel dikiş yöntemiyle birleştirmek 2
İç Blok Birleştirme	1. Bitmiş işin el ile veya makine ile paketlemesini yapmak ve etiketlemek 3
Paketleme ve Sevkiyat	

DERSİN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

- İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alınmalıdır.
- Makinelerde çalışırken kullanım talimatlarına uyulmalıdır.
- Kalıbı takarken gerekli güvenlik önlemleri alınarak ideal gerginlikte takılmalıdır.
- Baskı esnasında karşılaşılan problemleri giderirken makine mutlaka durdurulmalıdır.
- Seri baskıya geçmeden önce prova baskı alıp baskı ayarları kontrol edilmelidir.
- Makinenin temizliği yapılırken uygun kimyasallar kullanılmalıdır.
- Öğrenciler iş önlüğü giymelidir.
- Çalışmalar öğretmen gözetiminde yapılmalıdır.
- Baskı için kalıp hazırlarken montajı yapılacak filmin ideal şartları taşımaya önem verilmelidir.
- Banyo işleminde kullanılacak kimyasalların oranı hassasiyetle ayarlanmalıdır.
- Mürekkep hazneye konulurken etrafa ve makinenin teçhizatlarına damlatılmadan gerektiği kadar konulmalıdır.
- Baskı esnasında karşılaşılan problemleri giderirken makineler mutlaka durdurulmalıdır.
- Seri baskıya geçmeden önce prova baskı alıp baskı ayarları kontrol edilmelidir.
- Makinenin temizliği yapılırken uygun kimyasallar kullanılmalıdır.
- Kullanılan kalıplar tekrar kullanılacaksa uygun şartlarda saklanmalıdır.
- Kâğıt kesme işlemi bittikten sonra geriye dönüşün olmadığı ve bununla çok fazla fire verilebileceğinin üstünde durulmalıdır.
- Kesim işlemi ister elle ister portatif kesim bıçakları ile isterse giyotinle olsun bireysel çalışması gerektiği, bu işte riskin yüksek olduğu mutlaka işlemlerden önce vurgulanmalıdır.
- Bu dersin işleniş sırasında adalet ve adil olma, çalışkanlık, dürüst ve güvenilir olmak, iktisat kanaat ve şükür, sabır, saygı, sözlü ve bedensel iletişim, temizlik, yardımlaşma ve işbirliği vb. değer, tutum ve davranışları ön plana çıkaran etkinliklere yer verilmelidir. Bu etkinliklerde beyin fırtınası, grup tartışması, düz anlatım, soru cevap, örnek olay incelemesi gibi yöntem ve teknikler kullanılabilir.